

F

NÝSKIPAN AV FISKIVINNUNI

Vit mugu tryggja, at miðleingjan í búskapinum – fiskivinnan – verður liberaliserað eftir einum skipaðum leisti og síðani rikin eftir marknaðartreytum.

Tað er bæði skelkandi og skomm, at fráfarandi samgonga ikki hevur havt vilja til og/ella megnað at arbeiða fram móti eini semju millum politisku flokkarnar um karmarnar kring høvuðsvinnuna frá og við 2018. Úrslitið er, at fleiri og fleiri nú tosa um at lata gomlu lógina um vinnuligan fiskiskap halda fram.

Tað er avgjørt neyðugt, at vit ikki skjóta broytingarnar longur út. Tær mugu og skulu byrja 1. januar 2018. Hinvegin fara vit við eini skiftistíð og á annan hátt at tryggja, at broytingarnar komandi árin henda eftir einum skipaðum leisti, sum allir partar kunnu kenna seg tryggja við.

Fiskiríkidømið er ogn Føroya fólks. Høvuðsamboðini at tryggja, at vinnan gerst handilslig, eru tvær uppboðssølur – onnur skal umsita og selja veiðurættindi, hin sjálva veiðuna. Best er, um tær frá byrjan hava øll rættindi og alla veiðu um hendi, men tær skulu sum minstamat umsita ein vaksandi part.

Fyri at teir núverandi stóru leikararnir í fiskivinnuni kunnu fáa umstøður at laga seg til nýggjar tíðir, fara vit at arbeiða fyri, at teimum í skiftistíðini verður tryggjaður ein forkeypsrættur til ein part av veiðurættindunum. Hesin parturin fer at minka ár fyri ár. Prísásetingin fyri hendan forkeypsrættin verður kortini marknaðarstýrd og ikki eitt politiskt ásett tilfeingisgjald, sum valdast tað krónutal, sum vantar í almenna búskapinum.

Framsókn heldur, at millum annað hetta skal eyðkenna nýggju fiskivinnuskipanina:

- Fiskivinnan skal vera lívfrøðiliga og búskaparlaga burðardygg.
- Skipanin skal verða gjøgnumskygd og tryggja, at samfelagið sum heild fær sum mest burtur úr føroysku fiskastovnunum og veiðurættindum í fremmandum ella altjóða sjógvi.
- Skipanin skal eisini tryggja, at nýggir virkisfúsir og dugnaligir leikarar sleppa upp í vinnuna.
- Veiðurættindi og veiða skulu seljast gjøgnum uppboðssølur, sum tryggja marknaðarstýrðar prísir. Peningurin frá sölunum skal fara í ein búskapargrunn og ikki beinleiðis í almenna renslid. Fiskimaðurin skal ikki vera við til at gjalda fyri veiðurættindi.
- Rættindini kunnu verða seld við ymsari stødd og við rímliga stuttari loyvistíð.
- Verandi havarar av veiðurættindum skulu í eini skiftistíð hava forkeypsrætt til ein minkandi part av rættindunum. Politiska skipanin skal semjast um ymsar aðrar treytir í skiftistíðini.
- Bara uppboðssølan kann selja veiðurættindi. Loyvishavarar kunnu ikki selja tey sínamillum. Óbrúkt rættindi skulu latast tí almenna aftur eftir greiðari skipan.
- Føroyskt skrásett skip skulu veiða fiskin. Umborð skulu føroyskar treytir og sáttmálar galda. Veiðan skal í høvuðsheitum um føroyskan bryggjukant, og hon skal altíð sum minstamat umvegis eitt landingarstað við góðkendum eftirliti.
- Útlendskur kapitalur skal í minst møguligan mun vera í veiðiliðinum.

